

Зылиха Бимақанова,

М. Қозыбаев атындағы СҚМУ-дің

Қазақстан тарихы және әлеуметтік

гуманитарлық пәндер кафедрасының доценті.

Тарихтан алар тағылым мол

Былтыр маусым айында Қазақстан халқы Ассамблеясының бастамасымен елімізде "Қазақтану" ғылыми-ағартушылық жобасының тұсауы кесілді. "Рухани жаңғыру" бағдарламасы аясында қолға алынған бастама барша қазақстандықтардың ортақ мәдени кодының, біртұтас құндылықтарының және жалпы ұлттық тарихи санасының негізінде халықтың бірлігін нығайтуға және еліміздегі жүзден астам этнос өкілінің арасында қазақ халқының тарихын, дәстүрін, гуманитарлық және адамгершілік қағидаттарын дәріптеуге бағытталған.

Тарихтың қай кезеңінде болмасын ұлт пен елдікті сақтау, туған жерді қорғау қазақ халқының қасиетті парызы саналған. Бүгінгі тәуелсіз еліміздің алдында тұрған басты міндет - осы. Әсіресе, рухани құндылықтарымызды жаңғыртып, халық санасына сіңірудің маңыздылығы жылдан-жылға артып келеді. М.Қозыбаев атындағы Солтүстік Қазақстан мемлекеттік университеті - Қазақстан халқы Ассамблеясы кафедрасының жетекшілік етуімен "Қазақтану" ғылыми-ағартушылық жобасын жүзеге асыруды қолға алған жоғары оқу орындарының бірі. Бұл жоба арқылы қазақ мәдениетін, тарихын, философиясын, сондай-ақ, қазақ халқының құндылықтарын насихаттауды міндетіне алған университет оқытушылары "Қазақтану" дәрістерінің топтамасын әзірледі. Мен баяндамаларымның бірінде қазіргі Қазақстанның даму жолындағы басты қадамдарды көрсете отырып, олардың қазақ халқының бұрыннан бергі ұлттық мүддесімен ұштасатынына назар аудардым.

Тәуелсіз мемлекет, Ұлы дала, Мәңгілік ел. Бұл сөздердің мағынасына терең бойлау үшін өткен күндерге көз жүгіртпей болмайды. Ежелден-ақ бай салт-дәстүрі, мәдениеті қалыптасқан қазақ халқының жүздеген жылдар бойғы асыл арманы - тутіні түзу ұшқан, ұрпағы ертеңіне сеніммен қарайтын, мәңгілік, бақытты ел болу еді. Ата-бабаларымыз қыздарының абыройлы, ұлдарының намысты болуын қалады. Сол үшін де қолына талай рет қару алғаны белгілі. Елбасы Нұрсұлтан Назарбаев "Тарих толқынында" атты еңбегінде: "Егер біз мемлекет болғымыз келсе, өзіміздің мемлекеттігімізді ұзақ уақытқа құрғымыз келсе, онда халық руханиятының бастауларын түсінгеніміз жөн. Оған барар жол халық даналығының негізінде жатыр", - деген еді. "Мәңгілік ел" еліміздің негізгі мұратына сай, халықтың әл-ауқатын жақсартып, ынтымағын арттыратын, елді дамытудың жаңа сатысына жетелейтін жаңа қадамға айналды. "Мәңгілік елдің" жеті қағидаты еліміздің даму жолын, Қазақстан халқының ортақ мүддесі мен тарихи тағдырын

айшықтайды. Тағылымы мол тарихымызбен, ұлы бабалардың ұлағатты өмірінен алар тәлімімізбен біз алдағы асулардан ойдағыдай өте аламыз.

Осыдан үш ғасыр бұрын Аңырақай шайқасында ата-бабаларымыз туған жерін қызғыштай қорғап, бірліктің күдіреті қандай болатынын дәлелдегенін білеміз. Ендеше, бейбіт күндегі белестерді бағындырып, алдағы сындардан сүрінбей өтуіміз де, ең алдымен, өзімізге, бірлігіміз бен берекемізге байланысты. Ширек ғасырдан астам уақыт ішінде Қазақстан қарқынды дамып келе жатқан демократиялық мемлекетке, саяси-экономикалық тұрғыдағы сенімді серіктеске, халықаралық интеграциялық және бітімгерлік бағдарламалардың бастамашысына айналды. Қуатты мемлекеттер ұзақмерзімді жоспар мен тұрақты экономикалық өсу бағдарламасымен өмір сүреді. Сол секілді еліміз де алдағы жетістіктерін болжай алатындай нақты кезеңдерден тұратын стратегиялық жоспарларын құрды. Әлемнің ең мықты деген сарапшылары Елбасымыздың стратегиялық бағдарламаларының құндылығын мойындады. Ең әуелі тәуелсіздік алған жылдары Тұңғыш Президентіміздің шекараларды белгілеу кезінде көрші мемлекеттермен болашақта "ашық жағдайда" жұмыс істеу мүмкіндіктерін ескергенін атап өткеніміз жөн. Мәселен, ол Ресей Федерациясымен мәңгілік достық туралы декларацияға қол қойып, Қытаймен дипломатиялық келіс-сөздер барысында "Ұлы жібек жолын" ХХІ ғасыр талабына сай қайта жаңғырту жан-жақты тиімді болатынын дәлелдеді. Тірегіміз - тәуелсіздік, тілегіміз - тұрақтылық болған заманда ел экономикасын дамыту, халықтың әлеуметтік жағдайын көтеру мәселелерінде бұдан өзге де ауқымды жұмыстар тын-дырылды. Бұған мемлекеттік бағдарламалар, ондаған елдермен сауда-саттық бойынша келісімдер, Отанымызға тартылып жатқан инвестициялар шынайы дәлел бола алады.

Қазақ елі қастерлеген хандардың барлығы өз тағылымы, көрегенділігімен тарихта қалары сөзсіз. Мәселен, өз заманына жаңашылдық әкелген Қасым мен Есім хандардың реформаларының құндылығы мәңгілік жойылмайды. Қазіргі кезеңдегі Қазақстанның стратегиялық даму бағыты мен бағдарын белгілеп, мақсатын айшықтаған мемлекеттік бағдарламаларды да осы тұлғалар салып өткен жолдың жалғасына теңесек артық болмас.

Қазақта "Мың жылдығыңды ойласаң - ұрпағыңды тәрбиеле" деген дана сөз бар. Еліміздің болашағы - жас буынға көздеген мұратқа халықтың ауызбіршілігі, ынтымағы, болашаққа деген жарқын үміті мен жалпыға ортақ ұлттық идея арқылы ғана жетуге болатынын түсіндіріп, ұрпағымызды рухани құндылықтарымыз бен халқымыздың ежелден бергі мүддесін дәріптей отырып тәрбиелеуіміз керек. Міне, осы ретте бізге "Қазақтану" дәрістерінің пайдасы молынан тиюде.

// Қызылжар нұры.- 2019.- 7 маусым.